

„ KOMÉDIÁK A NÉGYSZÖGLETŰ KEREK ERDŐBEN „

BEVEZETŐ GONDOLATOK

2005-ben Kaposi László megtisztelő felkérésére egy műhelynapló keretében írtam a szabadszállási Lajtorja/Kislajtorja csoport addig eltelt bő évtizedes működéséről. (A Műhelynapló teljes terjedelmében az *Egyéb írások* között olvasható.) A többoldalas visszatekintésben, az alább közlendő színdarab létrejöttéről, akkor a következőket írtam:

„A csoport vezéregyéniségeinek színei és az egyik fixa ideám vezetett ahhoz, hogy ismét a Lázár Ervin köteteket vettem elő. Úgy gondoltam – gondolom ma is – , hogy az író figurái és a commedia dell’arte archetípusai között elemezhető párhuzamok vannak (pl.: Capitano // Bruckner Szigfrid; Dottore // Aromo; Arlecchino // Szörnyeteg Lajos). S csak együtt kellett élnem az én negyedikeimmel, s pontosan tudtam, kik kaphatják a különböző novellákból rendezői önkénnyel intarzia-szerűen egymás mellé szerkesztett, jellempróbáló helyzetek szólószerepeit. Igen, az egyik nagy változás ez volt egy év alatt, hogy a csoportos játék fellazult a >>kiállások << javára. Sem előtte, sem utána nem tért el ennyire darabunk az egyik legjellemzőbb gyerekszínjátsszói megoldástól: a csoportra, közös akciókra, kórusokra épülő szerepjárástól. Itt szinte adottak voltak a szerepazonosulások, pedig legtöbbször csak a próbafolyamat közepe felé osztom a konkrét mondanivalót, addig mindenki próbál(hat) mindent, a szerepmélyítő játékokban sokféle köntöst felvehet.

Nagy örömünkre Kapolcson és a felvidéki Naszvadon is megmutathattuk a mesefigurák >>jellemfeszítvélját<< *Komédiák a Négyszögletű Kerek Erdőben* címmel.”

Egy másik ideidézett gondolatsor – bár mutat párhuzamot a fentiekkel – sohasem nyert publicitást. A próbafolyamat mappájából került elő. A Lajtorja-tagokkal folytatott gyakori levelezésem egyik (kor)dokumentuma. Talán nem tanulságok nélküli, ha része lesz a bevezetőnek ez a privát szövegtöredék is:

„ Útban egy Lázár Ervin-darab felé. Íme, itt a második hosszabb írás, Kedves Kislajtorjás. Nevezzük dramatizált változatnak, bizonyára még sokat fog változni. Párbeszédeket, dialógusokat olvashatsz, s apró megjegyzéseket, utalásokat a különböző színpadi akciókkal kapcsolatban, amelyeket majd a próbákön kell közösen (!) minél csiszoltabbá tenni.

Van egy felfedezésem, feltételezésem: Lázár Ervin emberi alaptípusokat ábrázol állandó szereplőin keresztül. Többek között van egy 16. századi, színháztörténeti műfaj – a commedia dell’arte – , amelyikben megtalálhatók ezek az alaptípusok, pl. az állandóan

kérkedő, hencegő, de komoly helyzetben elgyávuló Capitano; a mindig tudóskodva, okoskodva beszélő Dottore; az együgyű, hiszékeny, nehézkesen gondolkodó Arlecchino, és így tovább. Majd mesélek még róluk. Észrevetted a hasonlóságokat? Capitano és Bruckner Szigfrid között. Dottore és Aromo, Arlecchino és Szörnyeteg Lajos között.

Terveim szerint ennek a színjáték típusnak a stílusa, jegyei, hangulata fogja meghatározni a sok-sok- mozgást, gesztust, általatok működtetett hangeffektet, színes jelmezeket tartalmazó új darabunkat. Minden figyelmedre és játékos kedvedre szükség lesz a próbákon ebben az új kalandban, amely a Négyszögletű Kerek Erdőben vár ránk.

Olvasd a már kijelölt eredeti történeteket! Kérdezz, amikor szükségét érzed! Légy türelmes, míg kiforrja magát egy-egy színpadi pillanat – én is megpróbálom!

Hétért, magamat kérdem,

adsz-e hatot?

Játszom. Azé az érdem,

ki játszhatott. „,

*

(A színpadi térben itt-ott néhány díszletelem, kellék. Kék lepellel letakarva egy középre tett pódium, egy ráfektetett nagydobbal. A tér különböző pontjain: fogas, bőrönd, kosár. Két bohóc lép a színre. A fekete és a fehér bohóc. Furulyáznak, keresgélnek. Majd leleplezik, „kicsomagolják” a Négyszögletű Kerek Erdőt. Hirtelen vásári zsivaj hallatszik a takarások mögül. Bukfencezve, síppal-dobbal megérkeznek az erdő lakói, azt kiabálva: „Bikfi-bukfenc-bukferenc!!!” Közben egy szereplő látványosan szomorkodva kiül a színpad elejére. A későbbiekben Mikkamakka többször is ránéz, mielőtt hozzá szólna.)

Mikkamakka: (Palástban, fején lúdtollas kalap, a bohócokhoz szólva, szinte kikiáltóként) Micsoda felfordulás, micsoda ramazuri ! (Meglebbenti a palástját, erre a zsibongásból hirtelen állókép lesz.) Ha egyszer tíz percig csend lenne itten, az lenne ám a szép!! (Kis szünet, majd újra hangzavar , és egy erős dobütés, „baljós” effektként.) Fejünk felett lóg a baj, ti meg – látom rajtatok - megint az eszeteket járattjátok...

Valaki: Építsünk hajót !! (A legnagyobb termetű szereplőre mutatva, aki fenn áll a pódiumon) Ebből az eukaliptuszfából lesz a legjobb hajó ! (Közösén elkezdik vágni a „fát”, az lassan dőlni kezd, a bohócok közben csak nézik a fura gyülekezetet.)

Kórus: Vigyázz, dől a fa !! Emeld, engedd, toljad, vonjad, rúgjad, vágjad !!

(A „fa” eldől, maga alá temetve két alakot.)

Kórus: A lábánál fogva húzzuk ! A kezénél fogva! A fejénél fogva !

Mikkamakkka: Ugyan már, a fát kell felemelni. (*Az elképedt erdőlakók között, s a bohócok tekintetétől kísérve odamegy a színpad elején szomorgó alakhoz, súg neki valamit, az illető arca ettől földerül, Mikkamakka a többiek közé kíséri. Az illető köszönetre nyújtja a kezét.*)

Mikkamakkka: Ugyan, ne köszönd, ez a dolgom. Most egypár napig itt laksz velünk a tisztáson, s meglátod nem lesz semmi baj.

Bohócok: (*Megközelítve Mikkamakkát, míg a többiek az illetőt maguk közé fogadják.*)
Ugye, te mindent tudsz ?

Mikkamakka: (*Miközben a háttérben már válogatja ruháit a bőröndből Bruckner Szigfrid.*)
Majdnem mindent tudok. Avagy majdnem tudok mindent, vagyis hogy mindent majdnem tudok. (*Barackot nyom a bohóc fejére.*)

Bruckner Szigfrid: (*Trombitálva, vagy sípolva fellép a porondra, zakója alól kivillan egy piros nadrágtartó, s egy csikos póló.*)

Mindent én tudok! Én Bruckner Szigfrid, sőt, Csodabruckner Csodaszigfrid !! A nagyhírű artista, főzsonglőr, a szavanna királya. (*Tovább pózol.*)

Valaki: (*Félre, a nézőknek.*) A nap bármelyik órájában képes reggelizni.

Valaki: Egyszer a nyugdíjából negyven kiló parizert vett magának.

Valaki: (*Finom gúnnyal*) Egyszer meg majdnem (!) legyőzte versenyfutásban Ló Szerafint a kék csodaparipát!

Bruckner: Haha! Jó vicc ! Még hogy egy lovat nem győzhet le senki!! Egy ilyen közönséges kék csodalovat, aki ráadásul még szemüveges is, vagyis rokkant.

Valaki: Márpedig úgy hírlik, hogy tényleg nem győzheti le senki.

Kórus: Mutasd meg nekik Szigfrid! Rajta, fuss !!

Bruckner: (*Alamuszin , nagyokat jajdulva.*) Jaj, éppen most fussak vele versenyt, amikor a lábamban a csúz megtámadta a köszvényemet? Azaz hogy fordítva: a köszvény a csúzómat. Jaj !! (*Mindenki elfordul tőle. Ő lassan leveszi a zakóját, látható lesz a piros nadrágtartó.*)
Jó menjetek csak, én úgyis meghalok. Az ünnepi nadrágtartómat már a halotti torom miatt vettem föl. (*Síri hangon*) Vége a világ legszebb oroszlánjának, a világ legrendesebb élőlényének. Csodabruckner Csodaszigfridnek. Csodanekem.

Bohóc: Megcsodaőrültél? Micsoda történt?

Bruckner: A fogam... a fogam

Bohóc: Nagyon fáj ?

Bruckner: Nem, egyáltalán nem fáj. Most még nem fáj. De majd... egy két nap múlva... én úgyis meghalok... Ide- nézzetek ! (*Mutatja a fogát.*)

Kórus: Hát ez bizony kilyukadt... egy lyuk... lik...lyukacska.. likacska... liki-luki...

Bruckner: Még egy szójáték és ütök, vágok, ölök, harapok. (*Zokog*) Tudok is én már harapni ezzel (*Sír*) Jaj de sajnálom, jaj de szánom , jaj de siratom szegényt!

Bohóc. Kicsodát ?!

Bruckner: Kicsodát? Hát kinek lyukadt ki itt a foga ? Ki van itt halálra ítélve ? Kicsoda ? Magamat szánom, siratom, sajnálom ! (*Szinte összezsugorodik az önsajnálattól.*)

(*Fogtömés-jelenet, parodisztikus, kitett játékmódban. Ordítás, fűrógép, Zirr-zurr effektek, a végén Bruckner diadalmas arccal húzza ki magát.*)

Bruckner: Hehe! Egyedülálló produkció! Fogtömés az erdön! (*elbődül*) Na, kinek van az erdön fogtömése?! Na kinek?! Csodabruckner Csodaszigfridnek. Csodanekem! Egy pár virsliért megmutatom nektek a fogtömésemet... ti fogatömetlenek !!

Bohóc: (*Egy meggyűrődött plakátot talál a földön. Felveszi, olvasgatja, mindenki körülállja, Szigfrid is odanéz kíváncsian.*) Erdei költőverseny...

Bruckner: Én is hadd lássam, ez nekem szól...

Bohóc: Tessék, olvasd !

Valaki: Nem is tud olvasni!

Bruckner: Még hogy nem tudok, az abc mind az öt betűjét ismerem. Sőt, én már verset is írtam !

Kórus : Halljuk!

Bruckner: Ej, mi a kő! tyúkanyó, kend

A szobában lakik itt bent?

Valaki: Ezt már régen megírta Petőfi Sándor!

Bruckner: Ki az a Petőfi Sándor?! Sohase hallottam a nevét! Na jó, tudok én mást is, ide süssetek! Ej, kend tyúkanyó, mi a kő,

Itt bent lakik a szobában ?

Kórus: (*hurrognak, türelmetlenkednek*)

Bruckner: (*Kétségbeesett bizonyítási vággal*)

Ej, tyúkapó, mi a kő, itt bent

lakik a szobában kend ?

(*Fújolva, kiabálva lekergetik a pódiumról, ekkorra már Aromo beöltözött sapkájába, sálja a kezében, s amikor Mikkamakka a palástjával „rendet rak”, már ő áll az emelvényen !*)

Kórus: (*Miközben rátekerik Aromóra a sálát, és áhítattal körülülük a pódiumot.*)

Aromo... Aromo... a nagyeszű... a fékezhetetlen agyvelejű... (*ezt ismételtetik*)

Aromo: (*nagymonológja*) Hát tehetek én arról, hogy ilyenek születtem? Nagyeszűnek. Fékezhetetlen agyvelejűnek. Elsőrangú káposztaszakértőnek. Nyúlfitásoktató főtanfolyam első számú lázadójának. Hiszen én ha futok, mint a sicc, úgy otthagynak mindenkit... (*Egy figyelmeztető, emlékeztető nyerítés hallatszik hátulról.*) Na jó, jó... egyszer, de csak egyszer legyőzött Ló Szerafin , de hát ő csodaparipa ... mi (*hátulra nézve*) , hogy csodaparipa nem is létezik?! Hogy ő is csak olyan, mint egy .. egy pomogács ?! De hiszen a pomogács is létezik!!Ha nem láttál soha, akkor is létezik! Miért, talán bumerángot láttál már?! Vagy hangyászsünt, kacsacsőrű emlőst, huszonnégykarátos aranyat, harisnyakötőt, gőzkalapácsot, bálnát, kondát, anakondát, hexencsúzt, lámát, bálombökit és guttermuttert?!! Láttál? Nem láttál!! És mégis létezik valamennyi. (*Kiszúr magának egy „értelmes” arcot, a leendő Szörnyeteg Lajost, leül vele a pódium szélére.*) De te ezt sose fogod megérteni... a te fejedben (*játszik*) éppen elég hely van... mondjuk egy dinnyefa számára .

Lajos: Ezzel azt akarod mondani, hogy... aha, megvan, hogy üres a fejem...

Aromo: Én? Egyáltalán. Én csak annyit mondtam, hogy van hely a fejedben egy dinnyefa számára. Se többet, se kevesebbet. Azt magyarázol bele, amit akarsz. Azt, hogy üres a fejed, nem én mondtam. Te mondtad.

Lajos: Te mindig mást mondasz, mint amit gondolsz. Néha egy hétig is törheti az ember a fejét, hogy mit akartál tulajdonképpen. (*Ülve marad, töpreng.*)

Aromo: (*Felsőbbrendűen mászkálva a többiek között, sáljával ingerelve őket, ők egy kicsit idegesek is lesznek, s ezt mindjárt Lajoson vezetik le.*)

Tudjátok mikor értitek ti meg az én fékezhetetlen agyvelőm eszmefuttatásait?! Mikor a hírt a birka írja, mikor a róka lesz a tyúknak a legjobb móka, mikor a szamár lesz a számtantanár, mikor egy pálcán kézen áll a fácán, s mikor a récék lesznek az észmércék. (*Gúnyos kacajjal el*)

(*Lajos üldögél a pódiumon. A többiek Aromo miatt zavarukban, Lajost kezdik el ugratni, bohócot csinálnak belőle. Ő hol megpróbál válaszolni kérdéseikre, hol teszi azt, ami legjobb szívéből adódik.*)

Kórus:

- Lajos ! Szörnyeteg Lajos! Menyi kétszer kettő ?

(*Lajos „számol”, szenved, majd ujjaival mutatja, hogy „öt”*)

- Jól van, a lángeszedet majd szalonnasütéshez használjuk.

- Lajos, hozz a patikából velőscsontot!

- Fuss a henteshez ... aszpirinért !
- Szaladj Lajos, a dinnyefáról potyognak a dinnyék!
- Lajos, mondd el a versedet, naa !

Lajos: (*Átélessel, komoly örömmel szavalni kezd, a kórus elfordul, pukkadozik, Lajos szánnivalóan nem ért semmit.*)

A múltkor Mikkamakkával
Fát vágni mentünk az erdőre,
De olyan szerencsétlenül dőlt
A fa, hogy Dömdödöm alászorult

Kórus:

- Látom, éhes vagy! Szaladj el, hozzál nekem fából vaskarikát, és akkor kapsz a húsból, meg az uborkából. Kenyeret is kapsz.!

(*Lajos szalad, és tényleg egy kenyérral tér vissza. Csönd lesz. A következő pár másodperc érzelmi hangsúlyát alátámasztó csönd. Mindenki követi a tekintetével Lajos jóságos botorkálását. Tör a kenyérből, mindenkinek ad. A pulóverét ráadja egy fázósra, a megbotlót fölsegíti. Mindenki meghatott. Lajos újra visszaül a pódiumra. A fehér bohóc mellé. Ő némán átadja rá a kabátját, a kalapját, a krumpliorrát, s azt mondja.)*

Bohóc: Te vagy a legjobb szívű behemót.

(*Lajos örvendezget, egyszer csak megjelenik a háta mögött hatalmas, barna pulóverében Dömdödöm, és szavalni kezd.)*

[*MEGJEGYZÉS: Emlékszem az általános furcsálkodásra, amikor Dömdödöm szerepét az egyik leghallgatagabb, gátlásos, kis termetű lányra osztottam. Mondjuk, egy nagyobb termetű medvefiú helyett. Aztán a lány belülről fakadó dömdödömsége a darab egyik legmeghatározóbb színe lett.]*

Dömdödöm: Dömdödöm, dömdödöm,
Dömdö-dömdö-dömdödöm.

Bohóc: (*Értetlenül néz.)* Tessék ?!

Aromo: (*Mint narrátor.)* Tudod, Dömdödöm egyszer nagyon megszeretett valakit. Igen megörült, te is tudod, mennyire megörül az ember annak, ha megszeret valakit. El is indult Dömdödöm, hogy majd odaáll az elé a valaki elé, és azt mondja: szeretlek. Igen ám, de útközben...

(*Dömdödöm egy szál virággal a kezében lelép a pódiumról és „útnak” indul. Stációit a néptáncból ismerős kapusjátékkal követjük. Egy visszatérő dallamra vándorol egy keveset Dömdödöm, majd ahol éppen megáll, ott a kapu két embere játssza a tanulságos*

minijelenetket, amelyek dialógustöredékeit alább olvashatjuk. A mondatok belevesznek az újból elinduló dallamba és mozgásba.)

Asszonyok: *(Mintha egy kerítés két oldalán lennének. Széles gesztussal mondja az egyik.)*
Én igazán szeretem magukat szomszédasszony, de ha még egyszer átjön a tyúkjuk a kertembe...!

Poroszló: *(Egy rajtakapott fiú fülét ráncigálva)* Én szeretem az embereket, de azt aztán nem tűrhetem ...!

Fiúk: *(Laza, szinte nyegle testtartásban, szotyirágcsálást mímelve)* Én a világon a legjobban a pirított tökmagot szeretem...

Szerelmespár: *(Állnak egymással szemben, a fiú elkéri Dömdödöm kezéből a virágot, majd a mondata után visszaadja neki.)* Én igazán szeretlek!

(A kapuzás, körtánc zene nélkül, kissé lassítva megy tovább, Dömdödöm előre jön a színpadon és ott beszél, kezében szorongatva a virágot.)

Dömdödöm: Mi az, hogy „igazán”?! Akkor talán olyan is van, hogy nem igazán? Ha nem igazán, akkor már nem is szereti? S ha szeret valakit az ember, miért kell hozzá az az igazán? Vagy szereti vagy sem... *(A virágot kinyújtja a nézők felé. A körtánc megáll, lassan mindenki a nézők felé fordul. Csend.)* Dömdödöm! *(Újra csend. Dömdödöm felsétál a középben lévő pódiumra, és sokszor, sokféleképpen mondja, hogy „dömdödöm”. A többiek körülveszik, szeretnék érteni, hogy mit mond. A két bohóc, mint két tolmács, felugrik Dömdödöm mellé a pódiumra és „fordítják” a mondatait.)*

Tolmács 1. : Köszönöm, Maminti, hogy kiszabadítottál a fa alól, de ha lehet a többieket is változtasd vissza sóbálványokból újra a barátaimmá.

Tolmács 2.: Adjunk hát ajándékot az ünnepeltnek! 15 éve ez a kedd az első születésnapja.

Tolmács 3. : Szégyelld magad Aromo. Nem megbüntetni kell Bruckner Szigfridet, hanem meggyógyítani! Elég büntetés neki a lyuk a fogán. *(Üvöltés a takarás mögül)*

Tolmács 4.: Mindannyiótokat nagyon szeretlek!!

(Mindenki elérzékenyül, magába mélyed. Az egyik bohóc kiveszi Dömdödöm kezéből a virágot, s a fogasnál öltözködő Vacskamatihoz megy vele.)

Bohóc: Isten éltesen Vacskamati! Boldog születésnapot!

(Vacskamati boldogan átveszi, dédelgeti, közben harangjáték szól. Majd hirtelen szünet, s zord, diszsonáns hangok kíséretében , a „virág” lekonyul. A virág három lányszereplő, akik a későbbi szövegeiket háromszólamú énekbeszédben mondják majd.)

Vacskamati: Öntöztelek, kapáltalak, két napja csak veled foglalkozom, mégis kornyadsz, mégis hervadsz! Mi lesz már?! Tessék sárgállni, tessék zöldellni, tessék lilállani, kékelteni!

Valaki: Mit képzelsz? Hónapokig nem törődtél vele, és most azt hiszed, két nap alatt virulni fog ?!

Valaki: Te szeleburdi! (*A nézők felé*) Minden este keservesen megbánja, amit aznap rosszul csinál, és csak sírdogál.

Valaki: Te kötekedő! (*kiszólással*) Azt mondja, nincs igazság a földön, még a napsütés is igazságtalan, mert szerinte, Ló Szerafinnak tízszer akkora hasa van, s így Ló Szerafinra tízszer annyi napsütés jut, mint rá.

Valaki: (*Nem igazi, inkább szeretetteljes haraggal, miközben Vacskamati egyetemes csalásának bizonyítékát, egy aszalt gyümölcsöt rágcsál.*) Te nagy, egyetemes, világméretű csaló. Azt láttam: csodabefőtt, csodabarack. S mit találtam a nagyítóüvegen belül?! Ezt a ványadt, gyöszöcske, csenevész, töppedt, mogyorónyi barackot!! Hát azt hiszed, nálad maradhat most ez a virág ?!

Dömdödöm: (*A háttérből*) Dömdödöm !!

Valaki: Azt mondd, hogy kérdezzük meg a virágot is ?

Dömdödöm: Döm!

Valaki: Virág! Akarsz Vacskamatinál maradni?

Virág: Igen.

Kórus: De hiszen nem öntözött.

Virág: Tudom.

Kórus: De hiszen nem kapálgatott.

Virág: Tudom.

Kórus: Rád se nézett!

Virág: Tudom.

Kórus: Aztán meg agyonöntözött.

Virág: Tudom.

Kórus: Agyonkapált.

Virág: Tudom.

Kórus: Sápadt lettél.

Virág: Tudom.

Kórus: Csenevész lettél.

Virág: Tudom.

Kórus: Akkor meg miért maradnál nála ?

Virág: Azért, mert szeretem.

Aromo: Miért szereted?

Virág: Csak.

(*Vacskamati örül, táncol.*)

Vacskamati: Meglátod, rendesen öntözlek, kapállak, törődöm veled ezután.

Virág: (*Egy kis szünet után*) Hiszi a piszi!

(*Zenére – ez lehet a kapus vonulás alapzenéje is – vidám zsibongás támad, a tér különböző helyein viszonylag harsány gesztusokkal beszélgetnek a szereplők, egyedül a Szörnyeteg Lajost alakító színjátészó „ténfereg, kódorog, szédeleg” ide-oda színen. Egyre többen észreveszik, s figyelik. Megáll a zene, Lajos járkal tovább a párbeszéd alatt.*)

Valaki: Mi történt szegény Szörnyeteg Lajossal? Már egy fél órája csupán...

Kórus: Ténfereg, kódorog, szédeleg, lődörög!

Aromo: (*Hosszasan keresi a szót, majd tudóskodva kiböki*) Meg támolyog!

Dömdödöm: (*Lajoshoz lépve*) Dömdödöm?

Lajos: Jaj, kedves Dömdödöm! Ne is kérdezd! Nagyon, de nagyon gyötör az álmoság. Le akar teperni, le akar ütni a lábamról, gyúr, gyömöszöl. (*Nagyot ásít*)

Dömdödöm: Döm! Dödöm, döm!

Kórus: (*Szinte vásári hangulatot teremt, grimaszolva, ugrálva, bukfencezve, kiabálva a jótanácsokat.*)

- Mi sem egyszerűbb ennél!
- Ha az ember álmos, bukfencezni kezd!
- Hét bukfenctől már majdnem virgonc!
- Tizennyolctól már szétveti az éberség!
- Huszonkilenc bukfenctől még az álmokör is elmúlik!

Lajos: Rettentően köszönöm! Nagyon, de nagyon! (*Bukfencezni kezd. Mindenki biztatja, felnagyított, túláradó gesztusokkal, nagy hanggal, effektekkel. Ahogy lanyhul Lajos lendülete, úgy hagy alább a szurkolók hangja, lelkesedése is.*)

Kórus: Egy ... öt ... tíz ... húsz ... huszonkilenc!

Lajos: (*Teljesen kifáradva, ellankadva.*) Ne haragudj, Dömdödöm, de ettől a huszonkilenc bukfenctől huszonkilencszer álmosabb lettem.

Valaki: S nekiállt újra ... (*Lajos valóban a bukfencek előtti mozgását végzi.*)

Kórus: Ténferegni, lődörögni, szédelegni.

Aromo: (*Aki már nagyon készül a „szakértői” szerepére, fontoskodva mondja.*) Meg támolyogni!

Vacskamati: *(Lajoshoz lépve, támogatva őt, de mindenkinek szónokolva.)* Ó, álmoság ellen ezer módot tudok! *(Tudása fontosságát érzékeltetendő, hosszú szünetet tart, majd kivágja.)*

A legeslegjobb a hideg-forró módszer!

Lajos: *(Bizonytalanul)* Igen, igen ... hideg-forró ... bár nem egészen értem ... mi az?!

Vacskamati: Ugyanaz, mint a forró-hideg. Na gyere csak a zuhany alá! *(Néhányan testszobrásszattal jelzik a tusolót, Vacskamati a „hideg” , „meleg” oldal pózait rendezgeti.)*

A módszer lényege az, hogy hol forró, hol hideg vizet engedünk rád gyors egymásutánban.

Lajos: És aztán?

Vacskamati: Aztán meg hol hideget, hol forrót.

Lajos: De én az álmoságomat kérdezem.

Vacskamati: Az, mint a pinty, úgy elmúlik!

Lajos: *(Beáll a „vízsugár” alá, és egyre halkulva, lassabban, álmosabban hajtogatja.)* Jaj, de hideg! ... Jaj, de forró!

Aromo: *(Fürgén érkezik, öntudatosan kezd beszélni, érzi, eljött az ő ideje.)* Nicsak, ez meg elalszik a zuhany alatt!

Vacskamati: *(Mérgesen, szemrehányóan.)* Hiszen éppen erről van szó!

Kórus: *(Kilépve egy pillanatra a tusoló testszoborból.)* Az álmosága ellen küzdünk!!

Aromo: *(Öntelt kacagással)* Zuhannyal?!

Vacskamati: *(Erős toppantással Aromoba fojtja a szót)* Igenis! Hideg-forró módszerrel!

Aromo: *(Az iménti önteltséggel)* Halottnak a csók! *(Int Lajosnak)* Na gyere csak ki onnan! *(Megpaskolgatja Lajos arcát, szemeit orvos módjára vizsgálgatja.)* Szó sem fé hozzá, hogy itt csak egyetlen dolog segít. *(Hatásszünet, majd sejtelmes suttogás.)* A kutyabengekéreg.

Kórus: *(Elborzadva, hitetlenkedve)* Ku-tya-ben-ge-ké-reg?!

Aromo: *(A közönség felé fordulva, reklám-paródia szerűen)* Rágcsáljon ön is kutyabengekérget és egyszeriben elmúlik az álmosága!

Valaki: Tudod te egyáltalán, Aromo, hogy mire való a kutyabengekéreg?

Aromo: Hogyne tudnám! Hashajtó!!

Valaki: És te hashajtóval akarod elmulasztani az álmoságát?

Aromo: Persze! Amíg megy a hasa, úgysem tud elaludni. Világos, nem?

Kórus: *(Kezd elégük lenni Aromoból, lehurrogják.)* Na, tartsanak ébren téged hashajtóval!

Vacskamati: Ki tud valami jó módszert?

Bruckner Szigfrid: *(Eltűzött fölényességgel)* Ki tudna? Hát ki itt az ész, az agy, a főzseni?!

Vacskamati: *(epésen)* Fogadjuk, magadra gondolsz!

Bruckner Szigfrid: A fogadást megnyerted. Magamra! (*Lajoshoz megy*) Egyféleképpen múlik el az álmod. (*Előre bezsebelve a hatást, diadalmasan körülnéz, majd, mint egy nagy varázsigét, úgy mondja.*) Koplalnod kell!

Kórus: Igen! Helyes! Úgy van!

Valaki: Mégiscsak van esze ennek a Bruckner Szigfridnek!

Valaki: A koplalás egész biztosan jó álmod ellen!

Kórus: (*Ráolvasás szerűen*) Koplalnod kell! Koplalnod kell!

Lajos: (*Ijedten*) Mikor?!

Bruckner Szigfrid: Hogyhogy mikor?! Most, azonnal!

Lajos: (*Miközben a Kórus egyre fenyegetőbben mondja, hogy „Koplalnod kell!”*) Már egy órája koplalok, és egyáltalán nem használ.

Valaki: Egy órája ugyanis megevett,

Kórus: (*Sorban mondják az ételneveket, s közben egy torz kupaccá, gubanccá állnak össze Lajos előtt*) Egy sült kappant ... két rittyentett hőzönbözőnt ... három nyárson pirított úritököt ... négy almáspitét ... öt bőramát ... hat ringlit ... és hét habos tortát.

Vacsakamati: Hát ilyen körülmények között elég könnyű a koplalás! (*Észreveszi, hogy Lajos megint majdnem elalszik, odamegy, felrázza és kétségbeesetten kérdi a többieket.*) Mi legyen hát?!

(*Kaotikus tanácskozás kezdődik. Mindenki egyszerre beszél. Tervrajzokat terítenek a földre, diagramokat, ábrákat mutogatnak egymásnak a heves magyarázkodások közben. Csengőhang jelzi az egyéni megszólalásokat.*)

Valaki: Mondjuk, ha fát vágna! Emelné a fejszét, lecsapna, megint emelné, megint lecsapna. az álmod meg sitty-sutty, már ott se lenne.

Valaki: Ez az! Legalább összevágja télire a tüzelőt! (*Lajos végszóra emeli a „fejszét”, a konferencia zaja alábbhagy, majd csend lesz, s mindenki Lajos végletekig lelassult mozgását figyeli.*)

Valaki: Rögtön elalszik!!

Kórus: (*Próbálják ébren tartani*) Hé, Lajos, hé!!

Nagy Zoárd a lépegető fenyőfa: Én most adok neki két fenyőtűt, ezekkel feltámaszthatja a szemét, és közben mondogathatja: azért sem alszom el, azért sem alszom el.

Lajos: (*Szinte már félálomban van.*) Jó.

Mikkamakka: (*Vállán palásttal, tette kész érdeklődéssel belép.*) Mi ez a nagy ramazuri?

Vacsakamati és a Kórus: (*Egymás szavába vágva mesélnek. A közben folyamatosan elaludni készülő Lajost mindig felrázza valamelyikük.*) Képzeld, Mikkamakka! Szörnyeteg Lajost

gyötri az álmoság. Már mindenfélét kitaláltunk álmoság ellen. Bukfencezett, forró-hidegben fürdött, majdnem kutyabengekérget evett. Koplalt, fát vágott, most meg majd mondókát mond.

Mikkamakka: (*Palástjával leinti a nagy zsibvásárt*) Dehogy mond, dehogy!

Lajos: De, hát mit csináljak, amikor úgy szenvedek az álmoságtól?

Mikkamakka: (*Feszült csönd közben leveszi válláról a palástját, és összehajtja párnának. Majd magától értetődő természetességgel mondja.*) Hát aludj! Feküdj le és aludj!

Lajos: (*Miközben mindenki meglepett arccal nézi a másikat.*) Jé, hogy erre nem gondoltam. (*A nagy ráismerés, az evidencia felfedezése adja a záró jelenet alapját. Lajos lefekszik a pódiumra, a párnára hajtja a fejét és lassan jóízű álomba merül. Egyikük a nagy lepellel betakarja. A többiek összepakolnak, hónuk alá veszik jelmezeiket, a kellékeket, és szépen, csendben kiosonnak a színről. Lassan kihunyó fények. Sötét. Csend. Az újbóli fényre tapsrend.*)